

EÚ – EURÓPSKA ÚNIA

- medzinárodná organizácia, združuje európske štáty a jej cieľom je politická a hospodárska integrácia členských krajín;
- hospodársku integráciu západoeurópskych štátov odštartovalo založenie Európskeho spoločenstva uhlia a ocele (ESUO), založené Parížskou zmluvou v roku 1951 (Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Belgicko, Luxembursko, Holandsko). Toto zoskupenie malo aj názov Montánná únia, so sídlom v Luxemburgu.
- zmluvy o vytvorení dvoch nových integračných zoskupení boli podpísané v Ríme 25.3. 1957 (tzv. Rímske zmluvy). Vytvára sa Európske hospodárske spoločenstvo (EHS) a Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (EUROATOM), obe so sídlom v Bruseli. Rímske zmluvy nadobudli platnosť po ratifikácii 1.1.1958 a stali sa základom hospodárskej integrácie Európy.
- tieto tri organizácie sa v roku 1967 spojili do Európskeho spoločenstva (ES), čím sa vytvoril základ pre EÚ. Realizovala sa colná únia, členské štáty odstránili clá a v roku 1987 vstupuje do platnosti Luxemburská zmluva, ktorou sa vytvára jednotný trh (voľný pohyb tovarov, osôb, služieb a kapitálu). Spoločenstvo sa v 70. rokoch rozšírilo o juhoeurópske štáty.
- EÚ vznikla 1.11.1993, kedy vstúpila do platnosti zmluva o Európskej únii podpísaná 7.2.1992 v Maastrichte. Je zmluvou o vzniku EÚ s jednotnou menou, občianstvom a spoločnou politikou.
- **v súčasnosti (2007) má 27 členov** (Fínsko, Dánsko, Švédsko, Nemecko, Rakúsko, Holandsko, Belgicko, Luxembursko, Veľká Británia, Írsko, Francúzsko, Španielsko, Portugalsko, Taliansko, Grécko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Česko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Malta a Cyprus, Bulharsko, Rumunsko);
- v rámci spoločnej zahraničnej politiky sa EÚ snaží vystupovať ako jeden subjekt medzinárodného práva.
- **ciele EÚ** : hospodárska únia (voľné pohyby ľudí, tovaru, kapitálu a služieb), menová únia (spoločná mena – EURO), politická únia (občianstvo, zahraničná politika, spoločná poľnohospodárska, obchodná a sociálna politika), vzdelanie, výskum, kultúra, ochrana zdravia, posilňovanie bezpečnosti, mierové akcie, spolupráca s NATO, boj proti organizovanému zločinu, migračná, azylová a vízová politika,...
- **orgány EÚ** : **Európska rada** – hlavný rozhodovací orgán, schvaľuje všetky legislatívne akty, tvoria ju predsedovia vlád členských štátov a predseda Európskej komisie, rada sa schádza dvakrát ročne a dáva podnety Európskej komisii.
 - Rada EÚ** – sídli v Bruseli, je tvorená ministrami členských štátov, najdôležitejším rozhodovacím orgánom je v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a justičnej a policajnej spolupráce v trestných veciach.
 - Európska komisia** – nezávislý orgán, ktorý zastupuje európske záujmy voči členským štátom, je najvyšším orgánom výkonnej moci, má právo navrhovať legislatívu a určovať smerovanie EÚ. Sídlo má v Bruseli. Zodpovedá aj za riadenie rozpočtu, v oblasti hospodárskej súťaže a dopravnej politiky má právo ukladať sankcie.
 - Európsky parlament** – sídli v Štrasburgu, výbory v Bruseli, sekretariát v Luxembursku. Je zastupiteľským orgánom občanov členských štátov, jeho právomoci sú vo vzťahu k rozpočtu, vzkonáva politickú kontrolu činnosti Európskej komisie, musí dať súhlas pri podpisovaní medzinárodných zmlúv. Úlohu zákonodárcu má spoločne

s Radou Európskej únie. Je jedinou medzinárodnou inštitúciou, ktorej členov volia priamo občania členských štátov EÚ, a to každých 5 rokov. Má 732 poslancov, ktorí spolupracujú v nadnárodných politických skupinách (Slovensku pripadá 14 kresiel).

Európsky súdny dvor – zasadá v Luxemburgu, je najvyšším súdnym orgánom EÚ, zabezpečuje výklad a dodržiavanie práva, vysvetľuje práva a povinnosti európskych inštitúcií, právne vzťahy medzi členskými štátmi a EÚ, rozhoduje o žalobách proti opatreniam EÚ. Tvorí ho 15 sudcov a 9 generálnych advokátov ustanovených na 6-ročné obdobie.

-- **d'alsie orgány a inštitúcie EÚ : Hospodársky a sociálny výbor, Výbor regiónov, Európska centrálna banka, Európsky účtovný dvor, Európska investičná banka, Európsky ombudsman.**